

Yhdessä
koulutustakuuseen

Yhdessä koulutustakuuseen - tietoa ja toimivia työkaluja

Projektipäällikkö Anu Heinonen
Uudenmaan liitto 14.10.2016

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hankepartnerit

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä / Omnia

Haaga Instituutti-säätiö

Helmi Liiketalousopisto Oy

Helsingin Diakonissalaitos

Helsinki Business College Oy / Suomen Liikemiesten Kauppaopisto

Hyria koulutus Oy

Invalidiliitto ry / Validia Ammattiopisto

Invalidisäätiö / Keskuspuiston ammattiopisto

Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä / Amisto, Edupoli

Kanneljärven kansanopiston kannatusyhdistys ry / Kanneljärven Opisto

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy / Mercuria

Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä / Keuda

Kirkkopalvelut ry / Seurakuntaopisto

Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä / Luksia

Maalariammattikoulun Kannatusyhdistys ry / Helsingin Maalariammattikoulu

Pop & Jazz Konservatorion Säätiö / Pop & Jazz Konservatorio

Oy Porvoo International College Ab / Point College

Suomen Kosmetologien Yhdistyksen Opiston Säätiö / SKY-Opisto

Työteho-seura ry

Vantaan kaupunki / Vantaan ammattiopisto Varia

**Uudellamaalla joka viides
(22 %) 20-24-vuotias oli ilman
peruskoulun jälkeistä tutkintoa
vuonna 2014.**

**Yhteensä tällaisia nuoria oli alueella
lähes 23 000. Vastaava osuus koko
maassa oli noin 18 %.**

Lähde: Tilastokeskus, Väestön koulutus rakenne

**Enemmistö (95 %) ammattiin opiskelevista
nuorista uskoo valmistuvansa
nykyisistä opinnoista.**

Lähde: Amisbarometri 2015

**Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista
73 % valmistuu alle neljässä ja puolessa
vuodessa opintojen aloittamisesta.**

Lähde: Tilastokeskus, koulutustilastot

Joka viides ammattiin opiskeleva nuori kokee tarvitsevänsä enemmän tukea opiskeluunsa.

Hieman useampi (23 %) kokee opiskelun itselleen henkisesti raskaaksi.

Lähde: Amisbarometri 2015

Kysely Uudenmaan peruskoulun opoille (2015, n=66)

- enemmistöllä (86 %) ohjattavana erityistä tukea tarvitsevia oppilaita
- **Haasteina mm.**
  - ongelmien moniulotteisuus
  - ajan ja resurssien puute
  - oman osaamisen ylläpito
  - perheen ja huoltajien odotukset mutta myös heidän voimattomuus
  - monialaiseen työskentelyyn liittyvät haasteet
- **Tarve mm.**
  - enemmän mahdollisuuksia päästä **TET- ja koulutuskokeiluihin** sekä tutustua erityisoppilaitoksiin
  - jatkoa varten tarvittavat **lausunnot kuntoon ajoissa**
  - isoon ryhmään integroidulla nuorella tulisi olla käytössä **avustaja**

”Konkretiaa, keskusteluja, kuuntelemista, omien vahvuuksien löytämistä ja toiveiden rakentamista niille.”

eräs uusmaalainen peruskoulun opo

Muita esiin nousseita näkökulmia

- **Etsivälle nuorisotyölle suunnattu kysely (2015, n=23):**
  - Etsivien kohtaamien nuorten tarpeet vaihtelevat paljon
    - esille nousee mm. oppimisvaikeudet, joita pidettiin yleisinä sekä mielenterveysongelmat
  - Haasteena mm. TE-palveluiden ja mielenterveyspalveluiden saatavuus
- **NAO-toimijoille järjestetyt tilaisuudet (2015)**
  - Erityistä tukea tarvitsevia hakijoita on enemmän kuin opiskelupaikkoja
  - Alimitoitettut tukipalveluresurssit:
    - ”*tukea todella tarvitaan enemmän*”, ohjauksen ja tuen tarve on
    - ”*isompi asia kuin mitä aiemmin on ajateltu aikuiskoulutuksessa*”

Yhteisiä kysymyksiä kaikille

- Ohjaus nivelvaiheissa
- Työnohjaus
- Maahanmuuttajataustaiset, joilla erityisen tuen tarve
- Haastavat caset

Pomintoja opo-kyselyn tuloksista: Mitä voisi tehdä paremmin maahan- muuttajataustaisten nuorten ohjauksessa?

- **Panostaa yksilöohjaukseen**
  - Hyvissä ajoin aloitettava henkilökohtainen ohjaus
  - Tulkin ja selkokielisen materiaalin käyttö
  - **Vertaisohjaus**
  - Oppilaitosvierailut
- **Suunnata tukitoimia nuoren vanhemmille**
  - ”täsmävanhempainillat” kieli- ja kulttuuritulkkia käyttäen
  - koulutusjärjestelmän ja koulutuksen nivelvaiheiden esittely
  - huoltajatapaamiset
- **Lisää yhteistyötä**
  - tiedonvaihto oman toimipisteen sisällä sekä tiivis yhteistyö toisen asteen oppilaitosten, TE-palveluiden ja maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen osalta
- **Kärsivällisyys, asioiden toisto, aika**

Sähköinen ohjauskirja nuorten parissa työskenteleville

olemassa olevan **kuvaus**

tilastoja, tutkimusta, asiantuntijanäkökuilma

nuorten oma ääni videotarinoiden muodossa

**olemassa olevia hyviksi koettuja palveluita ja
käytäntöjä; uudenlaisia lähestymistapoja nuoren
opintopolun eri vaiheissa**

PERUSASTE

Perusasiat selväksi!
* käytännön tietoa, vertaisoppimista

NIVELVAIHEESSA

**Rinnalla kulkien ja saattaen
vaihdettava**

OPINTOJEN ALUSSA

**Ryhmäydytään! Tuen tarpeet
esille**

OPINTOJEN AIKANA

**Oppimisesta nauttiminen!
Motivaatio korkealle!**
* kokemuksellista oppimista,
uudet oppimisympäristöt

OPINTOJEN
LOPPUVAIHEESSA

**Toinen jalka
työelämään**

OPINTOJEN
JÄLKEEN

**Avoin ja myönteinen
asenne opiskelua
kohtaan myös
tulevaisuudessa!**

Kehittämistä ja hyvien käytänteiden jalkauttamista tarvitaan myös jatkossa!

- Tunnistetaan ja tuetaan varhain!
- Kehitetään nivelvaiheen ohjausta koulusta opintoihin ja opinnoista työelämään tai lisäopintoihin
- Erityisoppilaitoksen kokemusten ja osaamisen parempi hyödyntäminen yleisopetuksessa
- Ideoidaan, kehitetään ja jaetaan yhdessä!

Tutustu lisää pian julkaistavassa sähköisessä ohjauskirjassa!

LISÄTIETOA:

www.yhdessäkoulutustakuuseen.fi